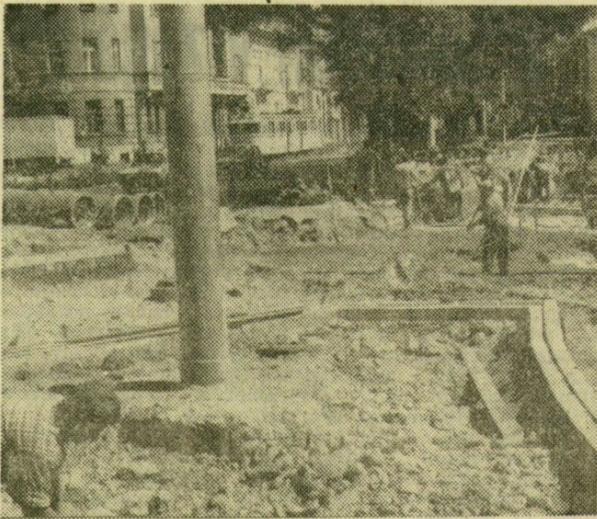

Szélesítik a sugárutat

Somogyi Károlyné felvételei

Az útburkolat egy része elkészült a szállodaavatóra, most a keresztvezetésben a közművek cseréje, a szegélyek kiépítése került sorra a Radnóti gimnázium előtt, a József Attila sugárúton. A hőmezővásárhelyi Közüti Építő Vállalat dolgozói megkezdték a sugárút szélesítését. A szálloda előtt készült róluk felvételünk

Vasutas-tisztek avatása

A vasutasnapok hagyományos eseményeként szombaton a Déli pályaudvar előtt „kerengőben” tettek fogadalmat a vasút legfiatalabb vezetői, legújabb tisztjei.

A 287 tiszt avatóünnepségén megjelent Kovács Antal, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője, Pulai Árpád közlekedés- és postaügyi miniszter és Kossorús Ferenc, a vasutasok szakszervezetének főtisztjára.

A MÁV tisztképző intézetének végzett hallgatói, a családtagok és a vendégek előtt Szűcs Zoltán, a MÁV vezérigazgatója mondott ünnepi beszédet, amelyben a vasutasnap alkalmából köszöntötte a csaknem 146 ezer aktív és a több mint 100 ezer nyugdíjas vasutast, számot adott a közlekedésben kulcsszerepet játszó ágazat eredményeiről, fejlődéséről, és szót a feladatokról.

Tisztes-szép indulatok

Megnevezhetném a helyszínt, de tán akár az ügy szereplőjét is, mert az igazgató, aki nekem a történetet barátságosan elmesélte, meglehetősen korrekt, igen-igen tisztességes és modern gondolkodású ember — sose hányná a szememre, hogy megírtam. Sőt, talán éppen azért mondta el, mert tudja, hogy a tolforgatókban nemigen áll meg a szó.

Valahogy azzal kezdte: egyre jobban hisz az emberi tisztességben, a munka fölémelő örömeiben, az alkotni vágyás erejében. Reggel egy fiatalasszony járt nála, egy mérnök, akit pár éve mindenféle csallival, kedvezményrel szereztek meg bizonyos munkakörbe — és elbocsátását kérte. Kapott egy szimpatikus ajánlatot, s még elég fiatal ahhoz, hogy nekvivágjon, fordítson az életén. A szakma elején van, kicsit röplüni szeretne, képességét és erejét próbálni lenne jó!

Persze, nem lehet csak így elmenni.

Kérdezett is az igazgató mindenfelét. A pénz kevés talán? A létkör áporodott? A beosztás kicsi? Ilyesmireh szoktunk, általában ezek a kifogások. De nem. A mérnök nem panaszkodott egyikre sem. A munkát kevesellte! A megbízások súlyát és a felelősséget kicsinyellte!

És az igazgató ezen a ponton hatódott meg. Mert mennyi szájhőssel, követelődzővel, lustával folytatott már vitát béren, beosztáson, prémiumon — ilyen először panaszkodtak neki. Ennek a fiatalasszonynak kényelmes dolga, csöndes munkaköre, közepesen jó fizetése volt, konfliktusa soha senkivel nem adódott, s elmegy. El akar menni szinte ugyanannyi pénzért és ugyanakkora rangért — de több és felelősebb munkáért. Pedig elűsöröghetne, elkávézhatna a langyos irodában akár a nyugdíjig, aprókat araszolva a számlátrán!

Mondanom sem kell, hogy az igazgató elengedte a mérnökasszonyt, áthelyezéssel, de nagyon nehéz szívvel. Életében először érezte úgy, hogy vállalata ellen cselekedett, mert nem ilyen embereket kellene útjukra bocsátani, hanem ilyeneket keresgélni, nevelni. Akkor talán értelme lenne, hogy mérnök ül olyan székből is, ahol most csak adminisztráció folyik; akkor tán haszna lenne a tudásnak.

Lehet, hogy elő sem hoztam volna ezt a történetet, ha hamarosan utána végig nem ülök egy kiadós értelmiségi tanácskozást, amelyen ugyancsak a tudás kamatoztatását sürgették. Azt, hogy akinek megadott valamiféle kimunkált képesség, azt kapcsolja a szocialista építés áramkörébe; s teremtsünk ehhez mindig és mindenütt megfelelő csatlakozókat. Az egyik előadó pedig kifejezetten magávalragadó

szenvedéllyel beszélt a munka, az alkotás, a tenniakarás gyönyörűségéről; arról, hogy az emberi szabadság egyik legszebb tartalma a munkában föltalált öröm és tartalom. Ez az, amit eszteregályos és tanár, kubikos és földmérő, orvos és növénytermesztő, könyvelő és szövő, bádogos és sofőr egyformán föltalálhat és átérezhet, ha a tudatosságának, a munka társadalmi fontossága felismerésének csak egyetlen szikrája is megérintette. Ez az, amit egyetlen más társadalom soha meg nem adhat az emberek dolgos millióinak!

Mostanában, amikor igen sok a panasz bizonyos anyagias tempókra; amikor sokan a munkát még csak a szerzés forrásának tekintik; amikor mégis okkal és komolyan beszélünk az ösztönzés anyagi rugóiról — igen jó érzés az erkölcsi értékeket látni, tapasztalni. Hinni, hogy nem fehér holló az a mérnökasszony. Egyre több ember ismeri és tiszteli azt a mértékrendszert, amelyben a mutatók a társadalmi hasznosságát és az ezzel járó morális emelkedettséget jelzik. Pénzzel ma már nehezebb embereket új helyre csábítani, de egyre vonzóbb a demokratikus léghő, a feladatokra koncentráció, a képességeket kibontakoztató munkahely. S bizony, mikor unos-untalan a hatékonyságról beszélünk, nemcsak gépkészhasználat, anyagtakarékoskodik, energiafelhasználás kellene ezen érteni, hanem a képzettség és a képesség maximális kamatoztatását is. Az igazi értékek és tartalékok ugyanis az emberben vannak, s ezeket előhívogatni végtelenül fontos dolog, mert az anyagi világot ezek formálják és gazdagítják.

Ismerünk embereket, akiknek elméje még álmukban sem nyugszik. Mindig kezdeményeznek, javasolnak, kitalálnak. De hány helyen megmosolyogják őket! Pedig semmi fejtoros nem hiába való, ha bármennyit hoz vagy hozhatna a társadalomnak. És most nem tudósokra, feltalálókra gondolok, csupán olyan „izgága” emberekre, akik szeretnék jobban, tökéletesebben, ésszerűbben elvégezni a dolgukat. Miért fagyra be sok helyen az ötletek, elgondolások? Kinek jó az, ha szenvedélytelen langyosságban, formális kötelességteljesítésben telik el a nyolc óra?

A mérnökasszonytól indultunk — kanyarodjunk vissza hozzá. Ahhoz az életemhez, amelyet örömmel mutatott fel volt igazgatója: nem a pénz kevesli, nem a rangot kicsinyelli, hanem a munkát és a felelősséget! Bár sokunkban támadnának ilyen tisztes-szép indulatok!

Sz. Simon István

Egy szövőlány mai álma

A magyar munkásosztály nagy klasszikus költője, József Attila még úgy írhatott csak a szövőnőkről: „Szövő-lány cukros ételekről / álmodik, nem tud kartelekről. / S ha szombaton kezében nyomják / a pénzt, s a büntetést levonják: / kuncog a krajcár: ennyiért / dolgoztál, nem épp semmiért!”

Csertus Irén, az újszegedi szövőgyár szövőnője ezekre a tragikus sorokra már nem gondolt, amikor az általános iskola után, 14 évesen bekerült a gyárba. A bátyja felesége beszélt rá, aki ott volt szakmunkás, hogy menjen vele, nem bánja meg. Attól kezdve — lévén mákót — vonatozott Szegedre reggel, munka után pedig vissza. Maradhatott volna otthon is. Ott volt a föld, egész határra való birtok a közönsben. Akkor talán nem minden napja kezdődik az ébredéssel télen-nyáron fél 5-kor, ha szülei vel tart, akik ma is téves tagok.

— Nem is szívesen bocsájtottak útra — pergette most vissza az éveket. — Megérezték talán, hogy mind meszebbre ragad el tőlük a vonatkozás és képletesen szólva, számomra nem lesz megállás.

Az üzemben kisegítőként ide-oda küldözgetett fürge mozgású kislányt hamarosan maguk mellé vették a gépekhez a már képzett szövőnők, lányok, asszonyok. Mire intézményesen is szakmunkás tanulóvá lett a gyárban — három nap elméleti foglalkozással, ugyanannyi gyakorlati munkával —, akkorra ő kezdte tanítgatni a vele egyívású lányokat arra, hogy a csatogó, zajos szövőgépek engedelmessékedjenek neki.

— Azóta sajnos — folytatta Irén — legtöbbször elvesztettük egymást. Kiférjhez ment és követte párját az ország más részébe, ki pedig más munkát választott. Én maradtam a helyemen. Négy gépem van ma is, és három műszakom, meg aztán sok minden más.

Hogy mit jelent egymás mellett és egymással szemben négy szövőgépet dolgoztatni, azt csak az tudja — és érzi a lábában —, aki műszakonként annyiszor kerülgeti őket — mert szakad a szál —, hogy a meggett útjal, 30–32 kilométer Szegedtől Makóig lehetne juttatni. Ami pedig Csertus Irén „sok minden más” elnevezésével fogalmazott kötődését illeti a gyárhoz, azon érdemes lenne sorra menni. Az egyéves szakmunkás-képzés alatt lép a kiszesek so-

rába, és hamarosan a szövődéi alapszervezetben bizalmi. Később — saját műszakjában — az egész szövődét képviseli a gyári KISZ bizottságban: 55–60 lány szószólója. A paraszti múlttal, annak minden kötöttségével és tisztaságával megáldott szövőlány akkorra már nemcsak magába szívta a nagyüzem léghőjét. Maga is munkássá vált, azok életét élte, akik segítettek, szerették, egyengették útját.

Nálánál tapasztaltabb munkatársai — akkor még szövőnők, ma adminisztrátorok — Kőszó Ilona és Bottyán Mihályné tanítgatták arra, hogy a gyár és a társadalom hogyan függ össze és neki ebben feltétlenül szerepet kell vállalnia, bizonyítania, hogy a szövőlány álma, vágya ma már mennyire más. Csertus Irént KISZ-alapszervezete és munkatársai ajánlották a pártba, ahol előbb pártcsoport bizalmi, majd alapszervezetében nőfelelős.

— Aztán egyszer csak forgott körülöttem a világ — emlékezett vissza —, mert annyi feladatot bíztak rám, hogy megijedtem tőle. Segítettek és megbátorítottak. Mellém álltak, akik ma is bíznak bennem.

Az alap, az indíték megvolt, hogy — gépei és három műszakja mellett — a szövőlányból politikus, közéleti egyéniség váljék. A középfokú politikai képzés után következett számára a marxista-leninista egyetem esti tagozata, ahol — ösztöl kezdve — harmadéves, A

könnyűiparnak egyszeres, vállalatának kétszeres kiváló dolgozója. A szocialista brigád, amelynek helyettes vezetője, háromszorosan aranykoszorús. A tanulással szinte egyidőben lett tagja a gyári pártbizottságnak, majd az MSZMP Szeged városi végrehajtó bizottságának. Üzem- és osztályvezető, gyára elismert szakteknitelyeivel együtt az üzemi gazdaságpolitikai bizottságban is dolgozik.

Esztendőnkön át a Makóról Szegedre utazgató szövőlány mai álma, vágya, hogy elég tudjon tenni az iránta tanúsított sok-sok bizalomnak. Amikor beszélgettünk, azt is mondta, hogy most ismerkedik igazán Szegeddel, a többi nagyüzemmel, várospolitikával, miután ide köti minden idegszála. Ha valami nagyon nehéz neki — mert ilyen is van —, akkor elszabad gyári pártbizottsága titkárához, Pálfi Lászlónéhoz, aki vigasztalja, vagy pörli. Egyik jó, a másik a sirhatnégig szorítja az ember torkát. Ha meg hazamegy a szüleihez — amikor csak teheti —, emlegetik, hogy más hasonló korúak — éppen csak huszoneves — már asszonyok és gyerekekkel áldottak. „Te meg csak tanulsz, töröd magad és múlik az idő” — mondják neki. Megszámálják fekete hajában, hogy egy-két hét óta, mióta nem látták, hány fehér szálát „szerzett”.

— Ő, ez biztosan családi vonás — kap ilyenkor a hajához és apjára, anyjára néz, akik büszkékké rá, a szövőnő lányra, aki, ha annyit vonatozott is, mindig hazaezt. Azt is mondta, hogy még nem ér rá fogadni, de biztosan lesz egyszer olyan vonata is, amelyet ő vár, hogy valaki megérkezze hozzá.

Lódi Ferenc

Tanácsigazgatási gyakornokok

A tanácsok hivatali szervezésében a szakigazgatási feladatok szakszerű ellátásához szükséges utánpótlás biztosításáról tanácsigazgatási gyakornokok alkalmazásával is gondoskodni kell — rendelkezik a tanácsigazgatási gyakornokokról szóló tanácsi hivatali utasítás, amely most jelent meg a tanácsok közlönyében.

Gyakornok az lehet, aki megfelel a 38/1973. számú minisztertanácsi rendeletben foglaltaknak és középszintű érettség bizonyítvánnyal — elsősorban közgazdasági

szakközépiskolai igazgatási-ügyviteli vagy pénzügyi ágazatán szerzett végzettséggel, illetőleg gimnáziumban államigazgatási ismeretekből tett záróvizsgájával rendelkezik.

A gyakornokra a tanácsi dolgozókra vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni, határozott időre szóló munkaszerződést kell kötni. A munkaviszony minden évben július 1.—szeptember 30. közötti időpontban kezdődhet, és a következő év szeptember 30-án szűnik meg.

A Kisteleki ÁFÉSZ sikeres kezdeményezése

A múlt hét végén nyitották meg, s holnap, vasárnap zárják kapuját a Marx téri vásár B pavilonjának. A kapunyitást szó szerint, a kapuzárást inkább csak jelképesen kell érteni. Az a kezdeményezőkézség ugyanis, amely az utóbbi idők legsikeresebb árubemutatóját eredményezte, egyúttal meg-

mutatta, miképp lehet hasznosítani az időszakos kiállításra, az ipari vásárra méretezett nagy csarnokokat, s máris eljutottunk a másik gondolathoz: folytatását várják a vásárlók a Kisteleki ÁFÉSZ és a TRIAL nagykereskedelmi vállalat mutatta példának.

Két és fél millió forintos árukereslet várta a nézelődőket az árubemutatón, s a kiállítás rendezőinek érdeme, hogy a látogatókból vevők lettek — közel egymillió forint értékű sportszernek, kempingáruknak és játékkészletnek lett gazdája a Marx téren. Az áruválaszték bőségét egy-egy kisebb üzletben aligha fedezheti fel magának a vásárló. Am az 1100 négyzetméter alapterületen felkínált cikkeket — és persze a többféle terméknél tett engedelmény — vonzásától nehezen szabadulhatott a vevő.

Slágerekben sem volt ugyan hiány a kiállításon — lehetett Lee-farmert és vízi biciklit, függőágyat és csikospólótrikót, fiataloknak sem elérhetetlen árú sátrat és golfkészletet kapni — igazán vonzóvá mégis az ötletek tet-

ték. Az Edzett ifjúságért sportmozgalom jegyében rendezett árubemutatót és vásáron ugyanis kóstolóval köttöttek egybe a kempingezésre, sportoláshoz, egy-két napos kirándulásra ajánlott ételféleségek, halkonzervek, tejtermékek bemutatóját. Huszszázalékos engedménnyel adták a tornacipőket és a fürdőruhákat, fürdőköpenyeket, s valamennyi megvásárolt szovjet kerékpárhoz ingyen adták a világitási felszerelést. Bizonyára nemcsak a gyerekek szülei örültek a 30 százalékos árengedménynek a játékpultnál — megérezte ez a kedvezményes üzlet a kereskedőknek is.

Eladó és vásárló „egymásra találását” könnyítette meg az egyhetes program — mely összeállításában a konzervgyár, a tejipari vállalat, a Vidia és a DELTEX voltak a segítőtársak — várjuk tehát a folytatást. Más árucikkek, termékek ilyen gyűjteményét bemutatva lehetne hasznosítani tenni a vásár pavilonjait — az év minden hónapjában. A kereskedelem és a nagyközönség is nyerne a „bolton”.

P. E.